

Kedysi Pán Wen
zo štátu Jin
(asi 630 pred n.l.)
mal rád ťažkú
uniformu vojaka.
A tak všetci jeho ministri
a úradníci nosili pancier,
na opasku nosili meče
a mali klobúky.
Takto vystrojení
slúžili Pánovi,
keď prišli na dvor
a keď tam zotrúvali.
Aký to malo dôvod?
Bolo to tak,
že to, čo vládca podporoval,
poddaní vykonávali.
Pán Ling zo štátu Chu
(as 535 pred n. l.)
mal rád štíhle pásy.
A tak všetci jeho ministri
a úradníci sa obmedzovali
na jediné jedlo denne.
Uľahovali si opasky,
keď vydýchli,
a nedokázali stáť
bez toho, aby sa
opierali o stenu.
Behom roka dvor vyzeral
ponurý a zlovestný.
Aký to malo dôvod?
Bolo to tak,
že to, čo vládca podporoval,
poddaní vykonávali.
Preto Mozi povedal:
Takže veci ako
nedostatočná strava,
hrubé oblečenie
a získanie mena
za cenu smrti
sú tým, v čom ľudia
nachádzajú ťažkosti.
Avšak ak ich vládca
podporuje, zástupy
ich dokážu vydržať.
Okrem toho, univerzálna
láska a vzájomná pomoc
sú od týchto vecí odlišné.
Každý, kto miluje ostatných,
je milovaný ostatnými.

Každému, kto prospieva
iným, prospievajú ostatní.
Každý, kto nenávidí iných,
je ostatnými nenávidený,
každý, kto zraňuje iných,
je nimi zraňovaný.
Čo je teda ťažké
na univerzálny láske?
To iba vládca zlyháva v tom,
aby ju včlenil
do svojho vládnutia
a bežný človek
do svojho správania.
Napriek tomu,
páni v ríši si myslia,
že aj keď by to bola
skvelá vec, keby láska
mohla byť zovšeobecnená,
je to niečo
celkom neuskutočniteľné.
Je to ako niešť horu
Mount Tai a preskočiť
rieku Ji.
Mozi povedal:
zobrazenie nedokonalého.
Samozrejme, byť schopný
niešť horu Mount Tai
a preskočiť riekou Ji,
by bol extrémny výkon
sily.
Nič také nebolo nikdy
vykonané od staroveku
až po súčasnosť.
Ale univerzálna láska
a vzájomná pomoc
sú od toho celkom odlišné.
A starovekí kráľi – mudrci,
to praktikovali.
Ako vieme, že to robili?
Keď Yu pracoval,
aby dostal záplavu
pod kontrolu,
vykopal Západnú riekou
a riekou Youdou
na západe, aby
odklonil vodu z riek
Qu, Sun a Huang.
Na severe vybudoval
hrádze na riekach Yuan
a Gu, aby naplnil

Houzhidi (nádrž)
a riekou Huzhi.
Hora Dizhu bola použitá
ako rozvodie
a bol vykovaný tunel
cez horu Lungmen.
Všetko toto bolo vykonané,
aby to prospelo ľuďom
na západ od (Žltej) rieky
a rôznym barbarským
kmeňom, Yan, Dai, Hu, Ho,
na severe.
Na východe vysušil
veľkú planinu
a postavil hrádze
pozdĺž rieky Mengzhu.
Vodný tok bol rozdelený
do deviatich kanálov,
aby bola zregulovaná
voda na východe,
a aby prinieslo prospech
ľuďom z okresu Ji.
Na juhu dokončil rieky
Yangtze, Han, Huai a Ru.
Tieto tiekli na východ
a vlievali sa
do Piatich Jazier.
Toto bolo vykonané,
aby to prinieslo úžitok
ľuďom z Jing, Qi,
Gan, Yue
a barbarom na juhu.
Toto všetko sú skutky,
ktoré vykonal Yu.
Môžeme teda
zovšeobecniť lásku
v správaní sa.
Keď kráľ Wen
vládol Západnej zemi,
žiaril ako slnko a mesiac
všade v štyroch štvrtinách
ako aj v Západnej zemi.
Nedovolil,
aby veľký štát
utlačoval malý štát,
nedovolil,
aby väčšina utlačovala
osamotených,
nedovolil,
aby vplyvný a silný

brali obilie farmárom.
 Nebo ho poctilo
 požehnaním.
 A preto starí a bezdetní
 mali finančné prostriedky
 vo svojej starobe a samote,
 a hoci boli samotní,
 mali príležitosť pripojiť sa
 k spoločenskému životu
 ľudí, a siroty mali podporu
 vo svojom dospievaní.
 Toto sú veci, ktoré dosiahol
 kráľ Wen.
 Môžeme teda
 zovšeobecniť lásku
 v správaní sa.
 Keď mal kráľ Wu
 preukázať úctu hore
 Mount Tai,
 bolo to zaznamenané takto:
 „Požehnaná si Mount Tai.
 Vojvoda zo Zhou
 sa chystá
 vykonať svoju povinnosť.
 Ako som dostal
 súhlas Neba,
 veľkodušný vystúpil
 na záchranu ľudí
 zo Shang Xia,
 ako aj barbarov
 (od tyranie Cisára Zhou).
 Hoci mal (Cisár Zhou)
 mnoho blízkych príbuzných,
 nemohli sa porovnávať
 s veľkodušným.
 Ak je niekde hriech,
 som záväzne zodpovedný.“
 Toto sa týka skutkov
 kráľa Wu.
 Môžeme teda
 zovšeobecniť lásku
 v správaní sa.
 Preto Mozi povedal:
 Ak si vládcovia úprimne
 želajú, aby bola ríša bohatá
 a nechcú,
 aby bola chudobná,
 ak i želajú mať v nej
 poriadok a nechcú,
 aby v nej bol chaos,

mali by privodiť
 univerzálnu lásku
 a vzájomnú pomoc.
 To je cesta kráľov – mudrcov
 a cesta poriadku pre svet
 a neradno ju zanedbávať.
 Univerzálna láska III
 Mozi povedal: Účel
 veľkodušného leží
 v presadzovaní úžitku
 pre svet a odstraňovaní
 jeho pohrôm.
 Medzi všetkými
 súčasnými pohromami,
 ktoré sú tie najdôležitejšie?
 Útok na malé štáty zo strany
 veľkých štátov,
 vyvolávanie nepokoja
 v malých domoch
 zo strany veľkých domov,
 útlak slabých
 zo strany silných,
 zneužívanie menšiny
 zo strany väčšiny,
 oklamanie prostého
 prefikánym, pohrdanie
 poníženým zo strany
 uznávaného –
 toto sú nešťastia v ríši.
 Tak isto, nedostatok milosti
 zo strany vládcu,
 nedostatok vernosti
 zo strany ministra,
 nedostatok lásky
 zo strany otca,
 nedostatok synovskej úcty
 zo strany syna –
 toto sú ďalšie nešťastia v ríši.
 Taktiež vzájomné zraňovanie
 a bezprávie, ktorého
 sa bezcharakterní dopúšťajú
 na ostatných
 pomocou zbraní, jedu,
 vody, ohňa,
 to je ďalšie nešťastie v ríši.
 Keď uvažujeme o príčine
 všetkých týchto nešťastí,
 ako vznikli?
 Vznikli z lásky i iným
 a z dobrodenia iným?

Samozrejme by sme
 mali povedať ne.
 Mali by sme povedať,
 že vznikli z nenávisťi k iným
 a škodenia iným.
 Ak by sme mali zotriediť
 jedného po druhom všetkých
 tých, ktorí nenávidia iných
 a ubližujú iným,
 zistili by sme,
 že sú v láske univerzálni
 alebo čiastkoví (predpojatí)?
 Samozrejme by sme mali
 povedať, že sú predpojatí.
 Keďže teda vzájomná
 predpojatosť
 je príčinou hlavných
 nešťastí v ríši, potom
 je predpojatosť zlá.
 Mozi pokračoval:
 Každý, kto kritizuje iných,
 musí mať niečo,
 aby ich nahradil.
 Kritika bez návrhu
 je ako pokúšať sa zastaviť
 záplavu inou záplavou
 a uhasiť oheň ohňom.
 To zaiste nebude mať
 žiadnu cenu.
 Mozi povedal:
 Predpojatosť by mala byť
 nahradená všeobecnosťou.
 Ale ako možno predpojatosť
 nahradíť všeobecnosťou?
 Keď každý berie ohľad
 na štáty iných tak, ako
 berie ohľad na svoj vlastný,
 kto by zaútočil na iné štáty?
 Cudzie sú ctené ako vlastné.
 Keď každý berie ohľad
 na hlavné mestá iných tak,
 ako berie ohľad na vlastné,
 kto by dobíjal
 hlavné mestá iných?
 Cudzie je ctené ako vlastné.
 Keď každý berie ohľad
 na domy iných tak,
 ako berie ohľad na vlastný,
 kto by narušoval
 domovy iných?

Cudzie sú ctené ako vlastné.
Keď teda štáty a mestá
neútočia a nedobíjajú sa
navzájom
a keď klany a jednotlivci
nenarušujú a neškodia si
navzájom –
je to nešťastie
alebo dobrodenie pre svet?
Samozrejme dobrodenie.
Keď premýšľame
o niektorých dobrodeniach
so zreteľom na ich príčinu,
ako vznikli?
Vznikli z nenávisťi k iným
a z ubližovania iným?
Samozrejme mali by sme
povedať že nie.
Mali by sme povedať,
že vznikli z lásky k iným
a z dobrodenia iným.
Ak by sme mali zatriediť
jedného po druhom všetkých
tých, ktorí milujú iných
a prospievajú iným,
zistili by sme, že sú
predpojatí alebo univerzálni?
Samozrejme by sme mali
povedať, že sú univerzálni.
Keď je teda univerzálna láska
príčinou hlavných
dobrodení vo svete,
preto Mozi vyhlasuje, že
univerzálna láska je správna.
A ako už bolo povedané,
záujem veľkodušného
leží v presadzované
prospechu pre svet
a odstraňovaní nešťastí.
Keďže sme teda zistili,
že dôsledkami
univerzálny lásky
sú hlavné dobrodenia
pre svet
a dôsledkami predpojatosti
sú hlavné nešťastia vo svete,
to je dôvod,
prečo Mozi povedal:
predpojatosť je zlá,
univerzálnosť je správna.